

สถาบันวิจัยประชากร
และสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

ประชากร และการพัฒนา

POPULATION AND DEVELOPMENT NEWSLETTER ISSN : 0125-5754
Website: www.ipsr.mahidol.ac.th/newsletter/

เริ่มคิดถึงอนาคต... วันก่อน

หน้า 6-7

สูงวัยกับไฮเทค

กุศล สุนทรธาดา
kusol.soo@mahidol.ac.th

เป็นที่ทราบกันดีว่าสังคมไทยและสังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จำนวนผู้สูงอายุของหลายประเทศบนโลกใบนี้มีมากจนเป็นสังคมผู้สูงอายุไปแล้ว เช่น ประเทศในแถบยุโรป สแกนดิเนเวียและญี่ปุ่น (ประเทศไทยก็ไม่เว้น) เมื่อมองภาพอนาคตไปอีก 10-15 ปี “โลกของผู้สูงอายุ” ไม่ใช่โลกใบเล็ก แต่กำลังใหญ่โตขึ้นเรื่อยๆ ท่ามกลางสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ลูกหลานต้องดิ้นรนแข่งขันและอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่น ทำให้สายสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับลูกหลานและครอบครัวน้อยลง ยิ่งอายุมากขึ้นการไปมาหาสู่ญาติสนิท มิตรสหาย หรือ เพื่อนเก่าสมัยเรียนก็มีแนวโน้มค่อยๆ ลดลงจนเกรงว่าสังคมผู้สูงอายุจะขาดความสุขทางใจและสายสัมพันธ์ที่ติดระหว่างกัน

แต่...สิ่งที่กำลังจะขาดหายไปกำลังจะถูกเติมเต็มด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัด ที่ช่วยให้คนสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะโซเชียลเน็ตเวิร์ก กลายเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในปัจจุบัน อีเมล เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ แอปพลิเคชันต่างๆ เช่น ไลน์ บีบี วอทส์แอป ถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ส่งไฟล์เอกสาร แชร์ไฟล์ภาพให้กันแทนการส่งจดหมายทางไปรษณีย์ (บริการส่งจดหมายทางไปรษณีย์คงจะเลิกไปในที่สุด แบบเดียวกับโทรเลข) โซเชียลเน็ตเวิร์กกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นหาและติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนเก่าสมาชิกในครอบครัว เพื่อนที่อยู่คนละมุมโลก และอีกหลายชีวิตได้กลับมาพบกันอีกครั้งบนโลกออนไลน์ ได้พูดคุยสนทนากันสดๆ ผ่านแอปพลิเคชันที่พัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นการย่อโลกทั้งใบให้แคบลงเพียงปลายนิ้วสัมผัส บอกได้เลยว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้ทำให้คนทุกเพศทุกวัยสัมผัสถึงความอึดอ้อมใจ ทุกครั้งที่ได้พบปะพูดคุยกัน แลกเปลี่ยนเรื่องราวที่แสนประทับใจ เป็นการชุบชีวิตให้มีชีวิตอีกครั้ง (ไม่เชื่อลองถามคนที่ เป็นแฟนพันธุ์แท้) แต่มีข้อแม้ว่า ผู้สูงอายุต้องสนใจที่จะเรียนรู้และทำให้เป็น ส่วนสนนราคาก็มีตั้งแต่ถูกจนถึงแพง และก็น่าจะถูกลงเรื่อยๆ เพราะมีการพัฒนาเทคโนโลยีเหล่านี้ ไม่หยุดยั้ง ของเก่าตกวัน ราคาถูกลงแล้ว

แม้ว่า...เทคโนโลยีจะเติมเต็มอย่างไร โลกใบนี้ก็ยังมีช่องว่างดังจะเห็นได้จากความสุขเหล่านี้ ถูกจำกัดอยู่เพียงแค่มือใช้งานที่ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น วัยเรียน วัยเด็ก และวัยทำงานเท่านั้น โอกาสที่จะขยายผลไปถึงผู้สูงอายุ ดูยังไงก็มีขีดจำกัดด้วยวัยและประสบการณ์ที่พบเห็นเทคโนโลยีใหม่ๆ น้อยกว่าคนรุ่นเยาว์ (บางทีก็กลัวเทคโนโลยีเสียด้วยซ้ำ!) ข้อมูลจากการสำรวจครอบครัว

เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2555) พบว่า ในปี 2555 ประชากรที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี (ใช้ร้อยละ 55) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 6-14 ปี (ใช้ร้อยละ 47), กลุ่มอายุ 25-34 ปี (ใช้ร้อยละ 30) และ กลุ่มอายุ 35-49 ปี (ใช้ร้อยละ 17) ส่วนผู้สูงอายุมีการใช้อินเทอร์เน็ต ประมาณร้อยละ 2 โดยกรุงเทพมหานครและในเขตเทศบาลมีการใช้มากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้เพื่อค้นหาข้อมูล รองลงมา คือ ติดตามข่าวสาร และรับ-ส่งอีเมล

คำถามก็คือว่า ทำอย่างไรให้เทคโนโลยีดังกล่าว เข้าถึงโลกของผู้สูงอายุได้อย่างเต็มที่ เพื่อที่ผู้สูงอายุจะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้มาเติมเต็มวิถีชีวิตที่ขาดหายไป และเสริมสร้างความสุขทางใจ...เรื่องนี้ดูจะไม่ยาก บ้านไหนมีคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว ก็ขอให้ลูกหลานสอนให้ ถ้าลูกหลานไม่มีเวลาก็ไปหาสถานที่เรียนที่เปิดสอนผู้สูงอายุโดยเฉพาะ (มีวิธีการสอนที่เข้าใจข้อจำกัดในการเรียนรู้ของผู้สูงวัย) ในกรุงเทพฯ สถานที่เรียนหาไม่ยาก แต่ต่างจังหวัดนั้นไม่แน่ใจ หรือใครที่มีประสบการณ์แล้วจะตั้งเป็นชมรม/กลุ่มอาสาสมัครสอนให้เพื่อนฝูง/ผู้สูงอายุในหมู่บ้าน/ชุมชน ก็จะช่วยสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีให้แก่กัน และเป็นการถ่ายทอดความรู้สู่สังคม อย่างลืมน่า “ไม่มีใครแก่เกินเรียน” ผู้สูงอายุที่อยู่บ้านแล้วเหงา ไม่มีกิจกรรมทำ และบางครั้งอยากจะทำข้อมูลบางอย่างก็ลำบาก ต้องอาศัยลูกหลานช่วยเปิดคอมพิวเตอร์หาข้อมูลให้ ถ้าทำเป็นแล้วก็จะหมดปัญหานี้ไป สามารถพึ่งตัวเองได้ (อาจช่วยลดปัญหาสมองเสื่อมได้ด้วย) นอกจากนี้ ถ้าไปเที่ยวที่ไหนมาก็อัพโหลดรูปภาพแห่งความประทับใจขึ้นเฟซบุ๊ก แชร์ให้ลูกหลานหรือเพื่อนฝูงดูได้อีกด้วย ทำให้รู้สึกใกล้ชิดกันและมีความสุขมากขึ้น

ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับสังคมสูงอายุยังมีอีกหลายด้าน นอกจากการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ เรายังสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา เทคโนโลยีจะช่วยให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ เพราะความรู้เรียนรู้ได้ไม่มีสิ้นสุด เพื่อการประกอบอาชีพ เทคโนโลยีจะช่วยในการเพิ่มผลผลิตการทำงานของผู้สูงอายุ และการดำรงชีวิต เทคโนโลยีช่วยให้มีการพัฒนาวิทยาการทางการแพทย์และการดูแลผู้สูงอายุ สำหรับเทคโนโลยีที่ใช้ในทางการแพทย์และการดูแลผู้สูงอายุ ในประเทศพัฒนาได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในทางการแพทย์และเริ่มนำมาใช้จริงในหลายประเทศที่ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุแล้ว ได้แก่ เครื่องตรวจสอบการคลื่นลมของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตรวจจับแรงกระแทกขณะคลื่นลม โดยอุปกรณ์นี้จะส่งสัญญาณผ่านมือถือไปยังลูกหลาน ญาติที่อยู่ใกล้ หรือโรงพยาบาล สามารถให้ความช่วยเหลือได้ทัน และลดความเสี่ยงต่อความพิการหรือการเสียชีวิตลงได้ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเครื่องวัดอัตราการเต้นของหัวใจ ที่สามารถส่งข้อมูลไปยังเซิร์ฟเวอร์ของโรงพยาบาล เพื่อให้แพทย์สามารถติดตามผลการรักษา และวินิจฉัยโรคทางไกลได้โดยที่คนไข้ไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาให้ใช้งานได้อย่างแม่นยำ และพัฒนาตัวเครื่องให้มีขนาดเล็กกลง ควบคุมไปกับการพัฒนาเครื่องวัดระดับน้ำตาลในเลือด เครื่องวัดความดันโลหิต เพื่อเตรียมพร้อมในการใช้งานในรูปแบบของ “ระบบดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทางไกล” ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

ในการดูแลผู้สูงอายุ มีการพัฒนาหุ่นยนต์ดูแลผู้สูงอายุ (บริษัทเอกชนของไทยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐกำลังพัฒนา หุ่นยนต์ดังกล่าว) เพื่อช่วยดูแลผู้สูงอายุในภาวะที่ขาดแคลนผู้ดูแลหรือนางพยาบาล โดยหุ่นยนต์นี้มีแขนกลที่ออกแบบให้เลียนแบบกล้ามเนื้อแขนของมนุษย์ สามารถเคลื่อนที่ พับงอ หมุนได้ สามารถทำการเสิร์ฟอาหาร หยิบสิ่งของ โบกมือ และโทรศัพท์ถึงผู้ที่ต้องการติดต่อได้ พร้อมทั้งสามารถบันทึกรายชื่อผู้ที่ต้องการติดต่อไว้ในระบบฐานข้อมูลของหุ่นยนต์ มีการติดตั้งระบบเรียกให้แพทย์หรือลูกหลานติดต่อกลับมาหาผู้สูงอายุได้อย่างรวดเร็ว โดยทำงานเชื่อมต่อกับอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ช่วยให้ลูกหลานสามารถดูแล และเห็นสภาพความเป็นไปของผู้สูงอายุจากที่ต่างๆ ได้ตลอดเวลา (Real time monitoring) ที่สำคัญ หุ่นยนต์สามารถทำงานโดยไม่มีวันหยุด และสามารถแบ่งเบาภาระการดูแลได้ตลอด 24 ชั่วโมง (แต่สิ่งที หุ่นยนต์ยังขาดก็คือ การให้บริการที่ใช้หัวใจในการสื่อสาร เช่น การให้กำลังใจ ปลอบใจเมื่อเกิดความเศร้า) ในอนาคตจะติดตั้งอุปกรณ์เซ็นสัญญาณชีพ (Vital signs) ส่งข้อมูลตรงไปยังแพทย์ ผู้มีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุรายอื่นๆ โดยตรงเสมือนเป็นผู้ช่วยแพทย์ประจำบ้านช่วยให้แพทย์สามารถเก็บข้อมูลผู้สูงอายุได้โดยไม่ต้องจำเป็นต้องเสียเวลาเดินทางไปโรงพยาบาล รวมทั้งสามารถวัดไข้ ตรวจลมหายใจ เผาตุการหลับ ตรวจจุดกดทับ และวัดคลื่นหัวใจ กรณีที่คนไข้มีอาการการเต้นของหัวใจผิดปกติก็จะมิสัญญาณเตือนทันที

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นรีโมตเปิด-ปิด ไฟฟ้า ที่สามารถส่งสัญญาณเตือนภัยผ่านอินเทอร์เน็ต ในรูปแบบของเสียงสัญญาณไซเรนและไฟแฟลช แจ้งเหตุฉุกเฉินให้บุคคลในครอบครัว ผู้ดูแล หรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงได้ทราบ ในกรณีที่ผู้สูงอายุต้องการความช่วยเหลือ รวมทั้งติดตั้งกล่องวงจรปิดตามจุดต่างๆ ภายในบ้าน เพื่อตรวจดูความเคลื่อนไหวของผู้สูงอายุ หากเกิดอุบัติเหตุ เช่น หกล้ม ก็สามารถให้การช่วยเหลือได้ทันเวลา

ถึงแม้การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อผู้สูงอายุ เป็นภารกิจของนักเทคโนโลยีในการช่วยให้สมาชิกครอบครัว ผู้สูงอายุ และผู้ดูแลได้มีเทคโนโลยีใช้กัน ถึงเวลาแล้วที่ทุกคนต้องเปลี่ยนทัศนคติ (อย่าคิดว่าผู้สูงอายุเรียนรู้ไม่ได้ แค่ว่าเหนื่อยเอง!) และช่วยกันผลักดันให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อให้การดำรงชีวิตของผู้สูงอายุมีความสุข สะดวก สบายมากขึ้น เกิดการพัฒนาตนเอง เป็นการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ช่วยสร้างพลังเครือข่ายผู้สูงอายุให้เข้มแข็งทั่วประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตอบดี มีรางวัล

คำถาม “ประชากรและการพัฒนา” ปีที่ 33 ฉบับที่ 5

“กีฬาซีเกมส์ที่จะมีขึ้นในปีนี้จัดขึ้น เป็นครั้งที่เท่าไร และประเทศใดเป็นเจ้าภาพ”

เฉลย : กีฬาซีเกมส์จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 27 ประเทศพม่าเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน

รายชื่อผู้ที่ตอบถูกและได้รับรางวัล กรุงเทพฯ: จริยา สาลีอ่อน; ธเนศ กองประเสริฐ; นันทนา ขวัญยืน กาญจนบุรี: รุ่งทิพย์ พิศเพ็ช **ศรีสะเกษ:** นฤภัค พิษณะธนกร

รายชื่อผู้ที่ตอบถูกและไม่ได้รับรางวัล กรุงเทพฯ: วิไลวรรณ สรวาณิ; อัจฉรา กิ่งวิมลรัตน์ **พะเยา:** ถวิล ใจนันทา

ท่านที่ได้รับรางวัล โปรดรอรับของรางวัลจากกองบรรณาธิการ

คำถาม “ประชากรและการพัฒนา” ปีที่ 33 ฉบับที่ 6

“ประเทศใดในอาเซียนที่ประชากรมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดสูงที่สุด และมีอายุก็ปี”

ส่งคำตอบมายัง “ประชากรและการพัฒนา” ตามที่อยู่ หน้า 12 หรืออีเมล nampong.chi@mahidol.ac.th ภายในวันที่ 15 กันยายน 2556 (ท่านผู้ตอบคำถามทางอีเมลขอความกรุณาส่งที่อยู่ของท่านมาด้วย เพื่อการจัดส่งของรางวัลในกรณีที่ท่านได้รับรางวัล)

ประกาศรายชื่อผู้ตอบถูก และได้รับรางวัลในฉบับหน้า “ประชากรและการพัฒนา” ปีที่ 34 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2556)

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม จัดอบรมระดับชาติ ประจำปี 2556

“การวิจัยเชิงปฏิบัติการ: ศาสตร์และศิลป์เพื่อประโยชน์สุขของปวงชน” หลักสูตร 11 วัน ระหว่างวันที่ 21-31 ต.ค. 56

ผู้ที่สนใจสามารถติดต่อสมัครได้ที่ : **วริศรา ไวรังรบ** เจ้าหน้าที่ประสานงานการอบรม โทรศัพท 02 441 0201 ต่อ 301 โทรสาร 02 441 9333 มือถือ 089 254 7640

การพัฒนาบทบาทหญิงชายผ่านกระบวนการเรียนการสอน สู่การวิจัยในระดับอุดมศึกษาสำหรับประชาคมอาเซียน

เราจะเตรียมตัวอย่างไรกับการรวมตัวของประชาคมอาเซียนที่มีประชากรกว่า 600 ล้านคน เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายสามเสาหลัก? บทความนี้ประสงค์จะแลกเปลี่ยนมุมมองกับผู้อ่านจากสาระการประชุมนานาชาติ เรื่อง Korea-ASEAN on Gender and Development ณ ประเทศเกาหลีใต้ เมื่อวันที่ 26-28 มิถุนายน ที่ผ่านมา การประชุมดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย 15 แห่ง ใน 9 ประเทศ และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในประชาคมอาเซียนที่มีการเรียนการสอนและการวิจัยเกี่ยวข้องกับบทบาทหญิงชายเพื่อการพัฒนา จุดเริ่มต้นการประชุมครั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากโครงการ Curriculum development on gender development in ASEAN universities ตามนโยบาย Korea-ASEAN Cooperation project ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลเกาหลีใต้ การดำเนินการช่วงแรกเป็นการรวมตัวของนักวิชาการจาก มหาวิทยาลัยแห่งชาติกัมพูชา มหาวิทยาลัยบูรไนดารุสซาลาม, Women Research Institute ประเทศอินโดนีเซีย Universiti Sains Malaysia ประเทศมาเลเซีย, NGO Gender Group ประเทศพม่า, วิทยาลัยมิเรียม ประเทศฟิลิปปินส์, Institute for Gender and Development ประเทศเวียดนาม, ASEAN Committee on Women ประเทศลาว และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย และสถาบันการศึกษาที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน ได้แก่ มหาวิทยาลัย Kelaniya ประเทศศรีลังกา มหาวิทยาลัยเคปทาวน์ ประเทศแอฟริกาใต้ และ Korean Women's Development Institute ประเทศเกาหลีใต้

การประชุม ดังกล่าวเน้นการสังเคราะห์สาระการเรียนการสอนและการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายของแต่ละสถาบันการศึกษา เช่น อินโดนีเซียเน้นทฤษฎีการสื่อสารด้านการศึกษา และศาสนาเป็นหลัก เวียดนามเน้นทฤษฎีรัฐศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ สำหรับไทยและมาเลเซีย เน้นทฤษฎีสังคมศาสตร์ จิตวิทยา เวชศาสตร์ชุมชน เป็นต้น

ก้าวสำคัญของการประชุมฯ คือการทำความเข้าใจ ศาสตร์ต่างๆ ที่แต่ละสถาบันการศึกษา และส่วนราชการระดับกระทรวงและภาคเอกชนให้ความสำคัญ เชิงนโยบายและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตหรือการเสนอผลการวิจัย ที่เข้าถึงแนวคิดหลักกว่าด้วยบทบาทหญิงชายเพื่อการพัฒนาที่สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการเชื่อมโยงบทบาทหญิงชายและความคาดหวังจากสังคม การเข้าสู่ตลาดแรงงาน โอกาสทางการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมือง และสิทธิต่างๆในการดำเนินชีวิต สิ่งเหล่านี้เป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาในระดับประเทศและประชาคมอาเซียนโดยภาพรวม

อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องตั้งโจทย์ให้แตกคือจะขับเคลื่อนอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบในทางปฏิบัติ เพราะแต่ละประเทศมีข้อจำกัดและการมองปัญหาที่ต่างกัน เช่น ประเทศพม่า ยังมีข้อจำกัดมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน เพราะความไม่มั่นคงทางการเมืองมีผลต่อการกำหนดนโยบายภาครัฐ วิถีชีวิตของประชาชนวนเวียนอยู่กับการที่จะทำอย่างไรให้อยู่รอด การขายแรงงานในประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่มีหลักประกันไม่ว่าหญิงหรือชายจึงเป็นทางออกประการเดียวที่

ต้องเลือก ปัญหาของประเทศบรูไนดารุสซาลาม กลับสวนทางกัน กล่าวคือ จะทำอย่างไรให้สังคมเปลี่ยนมุมมองลัทธิและหน้าที่ของสตรีจากบทบาทในครัวเรือนสู่บทบาทเชิงเศรษฐกิจและตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง ระดับสูง ส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงที่ขยับตัวช้ากว่าประเทศอื่นคือจำนวนประชากรประมาณ 401,890 คน (สำรวจปี 2554) ร้อยละ 65 มีสัญชาติบรูไน ที่เหลือเป็นต่างชาติ รายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเพราะปัจจัยเชิงเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนุน มีแรงงานต่างชาติระดับวิชาชีพ แรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือยืดตลาดแรงงานอย่างถาวร หรือพูดง่าย ๆ คือมีคนช่วยทำงานแทนประชากรวัยแรงงานหญิงเพียงร้อยละ 60 อยู่ในตลาดแรงงาน

ถ้าหากพิจารณานโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของบทบาทหญิงชายเพื่อการพัฒนาว่าด้วยความเสมอภาคด้านการศึกษา การเข้าถึงบริการสาธารณสุข การมีงานทำ และสิทธิในการดำเนินชีวิต ประเทศในประชาคมอาเซียนมีครบทั้งหมด ต่างกันแต่เพียงกลไกในการบริหารจัดการให้เป็นไปตามเป้าหมายของนโยบาย เช่น ประเทศไทยกำหนดนโยบายการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติว่าเป็นชายหรือหญิง การกำหนดแรงงานขั้นต่ำ การมีสิทธิหน้าที่ทางการเมือง เป็นต้น อย่างไรก็ตามยังพบช่องว่างในทางปฏิบัติ เช่น ความแตกต่างในการจ้างงานโดยใช้เกณฑ์แรงงานขั้นต่ำ แรงงานหญิงมักถูกเลือกปฏิบัติโดยกฎเกณฑ์ของความชำนาญต่อลักษณะงาน ซึ่งส่งผลต่อการจ่ายค่าแรง ในที่สุดแล้วแรงงานสตรีจะถูกผลักเข้าสู่ตลาดแรงงานนอกระบบ หรือการประกอบธุรกิจขนาดเล็กของตนเอง เช่นเดียวกับแรงงานสตรีในกัมพูชา ร้อยละ 70 อยู่ในตลาดแรงงานนอกระบบ กรณีของมาเลเซียพบว่าสตรีมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ นโยบายภาครัฐที่ให้ความสำคัญเรื่องการลงทุนส่งเสริมศักยภาพสตรี ยังต่ำกว่ามาตรฐานของ Global Gender Gap Index

บทสรุปจากการประชุมฯดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ดัชนีวัดการพัฒนาบทบาทหญิงชายตามมาตรฐานสากล Global Gender Gap Index เป็นตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพสตรี เช่น โอกาสด้านการศึกษา บทบาทเชิงเศรษฐกิจ ความปลอดภัยในชีวิต สุขภาพอนามัย ความตื่นตัวด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย เพื่อการวิเคราะห์กลไกหรือปัจจัยหนุนที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของประชากร ทั้งหญิงและชายของประชาคมอาเซียนจะเป็นก้าวที่สำคัญต่อไปเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวก

ยายสอนแม่...แม่สอนลูก... ลูกรู้เรื่องเพศอย่างไร..ถึงจะพ้นภัย?

เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เป็นประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่สังคมไทยให้ความสำคัญมาโดยตลอด เนื่องจากอายุเฉลี่ยของวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมีแนวโน้มลดลง จาก 13.25 ปี ในปี 2550 เป็น 12.25 ปี ในปี 2554 (กรมควบคุมโรค, 2550-54) ขณะที่อัตราการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 55.0 ในปี 2548 เป็น 56.1 ต่อแม่วัยรุ่น 1,000 คน ในปี 2553 (กรมอนามัย, 2548- 53) ทำให้อัตราการคลอดลูกของแม่วัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้นจากวันละ 240 คนในปี 2553 เป็นวันละ 370 คน ในปี 2554 (กรมอนามัย, 2553-54) **สถานการณ์ดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของแม่วัยรุ่นและบุตร ตลอดจนจนเป็นภาระของภาครัฐที่ต้องดูแลแก้ไขปัญหา** หน่วยงานหลายภาคส่วน ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ และได้ทำการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง โดยนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมในปัญหาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ทั้งในรูปของหนังสือ รายงานการวิจัย คู่มือ โครงการอบรม กิจกรรม หลักสูตรการเรียนการสอนทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งสื่อต่างๆ มากมาย แต่แนวโน้มปัญหาที่ถ่องไม่พร้อม และการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นกลับไม่ได้ลดลง

จากประสบการณ์ในพื้นที่ และสิ่งที่พบเห็นเชิงประจักษ์ในการวิจัยของผู้เขียน พบว่า การสื่อสารเรื่องเพศในสังคมไทย มีมุมมองและวิธีคิดเรื่องเพศที่แตกต่างกัน ตามกลุ่มอายุของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเกิดจากความแตกต่างของรุ่นอายุ และยุคสมัยที่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่ยังคงมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย มีสมาชิกหลายช่วงอายุอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างน้อย 3 รุ่น ได้แก่ ปู่ย่า-ตายาย, พ่อ-แม่ และลูก-หลาน จึงเป็นผลให้คนในแต่ละรุ่นอายุมองปัญหาเรื่องเพศ ด้วยมุมมองที่ต่างกัน โดยผู้ปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นยายหรือแม่ ที่ยึดมั่นอยู่ในกรอบของความสัมพันธ์หญิงชายแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม และยึดถือจารีตประเพณีเดิมที่ปฏิบัติสืบต่อกัน มีหน้าที่เป็นผู้สอนลูกสาวและลูกชาย โดยสอนตามพื้นฐานแนวคิดและประสบการณ์เดิม ที่มีลักษณะของการคล้อยตามจารีตประเพณี ที่มองเรื่องเพศว่าเป็นสิ่งที่น่าละอาย ไม่สมควรพูดถึง

ขณะที่คนรุ่นลูก เป็นรุ่นที่ยอมรับรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น และต้องการจะก้าวให้ทันกับยุคสมัย ที่เป็นผลมาจากการเข้ามาของเทคโนโลยี และพลังของสื่อทุกรูปแบบ มองเรื่องเพศเป็นสิ่งที่ทำให้มีสีสัน เป็นเรื่องที่น่าค้นหา และไม่เสียหายที่จะนำมาพูดถึง ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ เป็นสิ่งที่มนุษย์ให้นิยามเรื่องเพศในแบบที่แตกต่างกันออกไปตามความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และสิ่งแวดล้อมในแต่ละยุคสมัย

การศึกษาเรื่อง **“การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไทย”** มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรคในการสื่อสารเรื่องเพศ และแนวทางการสื่อสารเรื่องเพศที่เหมาะสมของครอบครัวที่มีลูกรุ่น วัยรุ่น ดำเนินการเก็บข้อมูลทุกภูมิภาค และในเขตกรุงเทพฯ ประชากรที่ศึกษา เป็นเด็กนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 รวมทั้งพ่อ แม่ ผู้ปกครองที่มีเด็กนักเรียนดังกล่าวอยู่ในความดูแล ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ระดับลึกและสนทนากลุ่ม แม้การศึกษาในขั้นนี้ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ แต่ข้อสังเกตและข้อคิดที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเท่าที่ได้สัมผัสและศึกษา พบว่ามีหลายประเด็นที่น่าสนใจ คือ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังคงกลัวว่าการพูดคุยเรื่องเพศ จะเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้เด็กไปทดลองปฏิบัติ ในขณะที่ความเป็นจริงเด็กได้ลงมือปฏิบัติกันแล้ว จึงทำให้ปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์และท้องไม่พร้อมในวัยรุ่น ถูกถ่ายทอดในบริบทของความไม่รู้ในเรื่องเพศศึกษา จนนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่เข้าใจ หรือการไม่รู้จักป้องกันตนเอง ดังนั้นแนวทางการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ควรคำนึงถึงความแตกต่างของรุ่นอายุ เนื่องจากเป็นประเด็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน และเชื่อมโยงกับบริบท ปัจจัย หรือเงื่อนไขต่างๆ มากมาย ซึ่งต้องทำความเข้าใจจากหลายๆ แง่มุม เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ควรครอบคลุมประเด็นการสื่อสารเรื่องเพศในลักษณะต่างๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษา หรือมีการศึกษาน้อย เช่น การสื่อสารระหว่างพ่อ-ลูกชาย, แม่-ลูกสาว หรือการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวพ่อ/แม่เดี่ยว ทั้งนี้เพื่อเติมเต็มช่องว่างขององค์ความรู้

ทั้งหมดที่กล่าวมา อาจมีประเด็นสำคัญอื่นๆ อีกมากมาย และไม่ได้กล่าวถึง แต่คำถามสำคัญของเรื่องนี้ **ยายสอนแม่...แม่สอนลูก...ลูกรู้เรื่องเพศอย่างไร..ถึงจะพ้นภัย?** จะเป็นอีกหนึ่งความพยายามที่จะตอบโจทย์ดังกล่าวให้กับหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์ในการเตรียมการเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้นักวิจัย และผู้ที่เคลื่อนไหวในประเด็นนี้ ทำการศึกษาในอีกหลายๆ แง่มุม เพื่อร่วมกันหาทางออกได้อย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ

การตั้งรับการย้ายถิ่นของผู้เกษียณอายุจากต่างชาติ: ตัวอย่างดีๆ จากประเทศในอาเซียน

โดยหลักการทางประชากรศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงประชากรจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการเกิด การตายและการย้ายถิ่นเท่านั้น อย่างไรก็ตามประชากรยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้อีกโดยการผนวกดินแดนหรือการเสียดินแดน แต่ในยุคโลกาภิวัตน์และในจังหวะเวลาที่ไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว มุมมองของการเปลี่ยนแปลงประชากรได้ขยายออกไปอีก คือ การย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคและการให้สัญชาติกับประชากรต่างชาติจะเป็นอีกมิติหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงประชากรของประเทศไทย ถ้าจะคิดว่าประชากรไทยมีจำนวน 65 ล้านคน ก็เท่ากับเป็นการคิดแบบหยุดนิ่ง ถ้ายกระดับการคิดเป็นแบบเครือข่ายในภูมิภาคก็มีประชากรได้มากกว่านั้น อาจคิดจำนวนประชากรได้มากถึง 600 ล้านคน และมองประชากรจำนวนมากเป็นตลาดที่ใหญ่ขึ้น ประชากรที่มีศักยภาพมากขึ้นหรืออาจมองว่าเป็นคู่แข่งของเราก็ได้เช่นกัน

เมื่อเป็นอย่างนั้น เราจึงควรมองดูประเทศเพื่อนบ้านให้มากกว่า เขาไปถึงไหนกันแล้ว และเขาทำอะไรกันบ้าง ตัวอย่างของการใช้ประชากรที่มีศักยภาพมากขึ้นให้เป็นประโยชน์ คือ การศึกษารูปแบบที่ประเทศเพื่อนบ้านของเราใช้ในการดูแลผู้ย้ายถิ่นเกษียณอายุจากประเทศในภูมิภาคอาเซียนและจากประเทศอื่นๆ ว่าเป็นอย่างไร

ประเทศอินโดนีเซีย ได้จัดตั้งหน่วยงานการท่องเที่ยวหลังเกษียณ (Retirement Tourism Authority) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เกษียณอายุจากประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนด้วยกันเข้ามาอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย โดยออกวีซ่าเกษียณให้ 1 ปี และขยายเวลาได้ถึง 5 ปี หากผู้ขอวีซ่าไม่ได้ออกจากอินโดนีเซียไปที่ไหนเลย หลังจากนั้นก็จะได้รับวีซ่าที่มีอายุคราวละ 5 ปี

ประเทศมาเลเซีย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ กระทรวงการท่องเที่ยว ได้สนับสนุนโครงการ “มาเลเซีย: บ้านที่สองของฉัน” (Malaysia: My Second Home: HMZH) เพื่อดึงดูดให้คนต่างชาติ ที่เกษียณอายุและแม้กระทั่งก่อนเกษียณอายุ มาอยู่อาศัยระยะยาวในมาเลเซีย ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ HMZH จะได้รับใบผ่านเข้าประเทศเป็นเวลา 10 ปี พร้อมกับวีซ่าที่สามารถเข้าออกได้หลายครั้งตามแต่ต้องการ โครงการนี้สามารถดึงดูดผู้สนใจให้เข้าร่วมกว่า 19,488 คน จาก 120 ประเทศ

ประเทศฟิลิปปินส์ มีหน่วยงานเพื่อการเกษียณอายุ (The Philippines Retirement Authority: PRA) ที่ส่งเสริมให้ผู้เกษียณอายุต่างชาติหรือผู้ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปเข้ามาอยู่ในประเทศ โดยออก วีซ่าพิเศษชื่อว่า “A Special Resident Retiree’s Visa (SRRV)” โดยต้องมีเงินฝาก 20,000 เหรียญสหรัฐ หรือ 50,000 เหรียญสหรัฐ หากบุคคลนั้นมีอายุต่ำกว่า 50 ปี และประสงค์จะใช้เงินฝากเพื่อซื้อคอนโดมิเนียมหรือเช่าบ้านด้วยสัญญาาระยะยาว ผู้เกษียณอายุที่มีความเจ็บป่วยและประสงค์จะได้รับบริการทางการแพทย์อาจจะเลือกวีซ่า SRRV ประเภทที่ต้องมีเงินฝากธนาคาร 10,000 เหรียญสหรัฐ โดยผู้สมัครต้องมีบ้านอายุ 1,500 เหรียญสหรัฐต่อเดือน และมีประกันสุขภาพ

หน่วยงานเพื่อการเกษียณอายุฟิลิปปินส์พยายามชี้ให้เห็นว่าโครงการวีซ่าชนิดนี้ ให้ผลประโยชน์ตอบแทนและมีเงื่อนไขที่เป็นเลิศกว่าประเทศใดๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี พ.ศ. 2555 PRA ระบุว่า มีผู้ได้รับวีซ่าประเภทนี้ 27,000 คน จาก 170 ประเทศ

ประเทศสิงคโปร์ มีการสนับสนุนวีซ่าสำหรับผู้เกษียณอายุเช่นกัน โดยผู้สมัครต้องมีอายุอย่างน้อย 45 ปี และต้องแสดงหลักฐานว่ามีรายได้อย่างน้อย 6,000 เหรียญสหรัฐต่อเดือน และต้องซื้อที่อยู่อาศัยในสิงคโปร์ที่มีมูลค่าอย่างน้อย 400,000 เหรียญสหรัฐ วีซ่าสำหรับผู้เกษียณอายุนี้มีอายุเพียง 5 ปี

ประเทศไทย มีการให้วีซ่าสำหรับผู้เกษียณอายุชาวต่างชาติที่มีอายุอย่างน้อย 60 ปี และมีรายได้อย่างน้อย 2,100 เหรียญสหรัฐต่อเดือน หรือมีเงินฝากในธนาคารไทยอย่างต่ำ 26,000 เหรียญสหรัฐ เป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน วีซ่าสำหรับผู้เกษียณอายุมีระยะเวลาเพียง 1 ปีเท่านั้น ในปี พ.ศ. 2555 ประเทศไทยได้ออกวีซ่าเกษียณอายุให้ชาวต่างชาติ ถึง 28,731 คน

หลายๆ ประเทศในภูมิภาคอาเซียนกำลังแข่งขันกันนำเสนอถึงความสะดวกสบาย และบริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพสำหรับผู้เกษียณอายุ ในความเป็นจริงมีผู้เกษียณอายุจากหลายประเทศย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวนมาก รูปแบบการย้ายถิ่นเช่นนี้จะยังคงดำเนินต่อไป และในที่สุดจะยังทำให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศปลายทางเหล่านี้

ทำไมประเทศปลายทางเหล่านี้ จึงยอมรับสังคมพหุวัฒนธรรมได้

ประเทศไทยพร้อมหรือยัง ถ้าพร้อมแล้วจะลดข้อกำหนดอายุ 60 ปี ในการให้วีซ่าแก่ผู้เกษียณอายุชาวต่างชาติลงมาเป็น 45 ปี อย่างสิงคโปร์ หรือ 35 ปี อย่างฟิลิปปินส์จะได้หรือไม่

การเปิดช่องทางให้ผู้เกษียณอายุชาวต่างชาติเข้ามาอยู่ในประเทศเท่ากับเป็นการนำรายได้เข้าประเทศ ทั้งยังเป็นการนำเข้าแรงงานชั้นดีที่คัดสรรแล้วเข้ามาด้วย

เราจะมีวิสัยทัศน์ในเรื่องเหล่านี้กันอย่างไร?

ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังกับผู้สูงอายุด้วยกัน สมัยนี้ โทรศัพท์มือถือที่พัฒนาก้าวหน้าไปมากจะช่วยให้ผู้สูงอายุติดต่อกับลูกหลานญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง อย่างคุณลุง ที่แม้จะเดินช้อปปิ้งอยู่คนเดียวก็ไม่เหงา

โทรศัพท์ในเมืองไทยก้าวหน้าไปเร็วเหลือเกิน เมื่อห้าสิบปีก่อน บ้านหนึ่งจะมีโทรศัพท์หลักหมายเลขหนึ่งก็ใช้จะได้อันง่ายๆ ต้องวางเงินประกัน วางมัดจำ แล้วก็ต้องรอดด้วยความอดทน ตามหมู่บ้านนอกเมืองในต่างจังหวัดสายโทรศัพท์ยังไม่ถึงจึงไม่มีโทรศัพท์ใช้ เดียวนี้ โทรศัพท์สมัยใหม่ไม่ต้องใช้สาย เครื่องโทรศัพท์ก็ย่อส่วนลงเหลือเล็กกะทัดรัด คนไทยเรียกโทรศัพท์ไร้สายอย่างนี้ว่าโทรศัพท์มือถือถือ ผมเคยนึกสงสัยว่าถ้าเราไม่ใช้มือถือโทรศัพท์แล้วเราจะใช้อวัยวะส่วนใดของร่างกายถือ แต่ช่างเถอะ เมื่อเรียกกันมาอย่างนี้ แล้วทุกคนเข้าใจตรงกันว่าสิ่งที่เราเรียกอย่างนั้นหมายถึงอะไรแล้ว จะเรียกมันว่าอะไรก็ไม่สำคัญ

ทุกวันนี้ โทรศัพท์ประจำบ้านมีใช้กันน้อยลงทุกที โทรศัพท์ประจำตัวเข้ามาแทนที่ โทรศัพท์มือถือถือได้กลายเป็นเสมือนอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายคนไทยไปเสียแล้ว โทรศัพท์มือถือหาซื้อได้ง่าย คนจนก็ซื้อชนิดที่มีราคาถูก ราคาเครื่องละไม่ถึงพันก็ซื้อได้ คนมีเงินก็ซื้อของแพง เครื่องละหลายๆ หมื่น ชนิดมีลูกเล่นแพรวพราว ทำอะไรต่ออะไรได้สารพัด เดียวนี้ใช้โทรศัพท์มือถือถือได้ทุกแห่งในประเทศไทย พ่อแม่ในชนบทสามารถติดต่อกับลูกที่ต้องไปทำงานในพื้นที่ห่างไกลที่ไหนก็ได้

เมื่อ 40 กว่าปีก่อน เมื่อผมไปเรียนที่อเมริกา ตลอดห้าปีไม่ได้โทรศัพท์มาคุยกับใครที่เมืองไทยเลย เดียวนี้ อยู่ที่ไหนในประเทศไทยก็สามารถคุยกับคนที่อยู่ต่างประเทศได้ด้วย โทรศัพท์มือถือ พ่อแม่สมัยนี้ที่ส่งลูกไปเรียนต่างประเทศบางคน โทรศัพท์คุยกับลูกเกือบทุกวัน เด็กที่ไปเรียนต่อในอเมริกาหรือยุโรปบินกลับมาเยี่ยมบ้านเป็นว่าเล่น ไม่ว่าโรงเรียนจะหยุดยาวหรือหยุดสั้น โลกเราแคบลงจริงๆ

อินเทอร์เน็ตกับผู้สูงอายุ

ผมเห็นคุณลุงคุยโทรศัพท์ขณะเดินช้อปปิ้งแล้วก็อยากจะจัดให้คุณลุงเป็นคนในรุ่นวัยเดียวกับผม ผมดูวิธีการใช้โทรศัพท์ของคุณลุงแล้วก็เชื่อได้ว่าคุณลุงรับเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ได้ คุณลุงอาจจะติดตามข่าว อ่านหนังสือพิมพ์ ค้นหาความรู้จากกูเกิ้ล เล่นเกมส์คอมพิวเตอร์ และเพลงๆ คุณลุงอาจจะเล่นเฟซบุ๊กกับเขาด้วย

ผมพูดถึงเฟซบุ๊กเพราะกำลังเป็นกระแสนิยมของโซเชียลมีเดียทุกวันนี้ เพื่อนๆ รุ่นราวคราวเดียวกับผมกลุ่มหนึ่งกำลังสนุกกับการเล่นเฟซบุ๊ก ติดต่อกันทางอินเทอร์เน็ต เดียวนี้ใครไปกินอะไร ก็จะถ่ายรูปอาหารมาอวดเพื่อนๆ ไปเที่ยวที่ไหนอยู่ที่ไหน เห็นอะไรน่าสนใจ พบสิ่งใดสวยๆ งามๆ ก็จะเอารูปมาแสดงพร้อมคำอธิบาย หรือใครมีความคิดความเห็นเกี่ยวกับการบ้าน การเมือง และสังคมอย่างไร ก็นำเสนอให้คนอื่น ๆ ได้รับรู้ คนที่รับเป็นเพื่อนกันในเฟซบุ๊กก็จะเขียนข้อความโต้ตอบเหมือนกับพูดคุยกันด้วยตัวอักษร ผมเข้าใจว่าเพื่อนหลายคน “เสพติด” เฟซบุ๊กงอมแงม บางคนคอยเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของเพื่อนๆ ในกลุ่มอยู่ตลอดเวลา

ผมไม่แน่ใจว่าเพื่อนๆ รุ่นเดียวกับผมจะนิยมเล่นเฟซบุ๊กกันไปอีกนานเท่าไร พอแก่ตัวลง ไม่ได้ไปกิน ไม่ได้ไปเที่ยวบ่อยๆ เหมือนทุกวันนี้ แล้วจะเอาเรื่องอะไรมาคุยกัน

ผมอยากติดตามพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนรุ่นผมต่อไป ขณะนี้ เพื่อนๆ รุ่นที่เรียนมหาวิทยาลัยมาพร้อมๆ กัน มีหน้าเฟซบุ๊กของตนเองประมาณ 50 คนจากจำนวนเพื่อนทั้งหมด 200 คน เท่ากับ 25% แต่เพื่อนที่ใช้อินเทอร์เน็ตโดยไม่มีเฟซบุ๊กยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ผมยังไม่ได้สำรวจ ผมสงสัยว่าเมื่อพวกเขาอายุมากขึ้นแล้วยังสนใจเล่นโปรแกรมอินเทอร์เน็ตอย่างเช่น เฟซบุ๊กเพื่อติดต่อกับคนอื่น ๆ อยู่อีกหรือเปล่า หรือจะเหลือเพียงเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็พัฒนาไปมาก เราสามารถเล่นเกมคอมพิวเตอร์กับเพื่อนคนอื่นที่อยู่ห่างไกลโดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้

ในอนาคต ผมเชื่อว่านักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์คงจะพยายามสร้างอะไรสนุกๆ มาให้ผู้สูงอายุทั้งรุ่นเก่าอย่างที่ผมจะเป็น และผู้สูงอายุอื่นๆ รุ่นใหม่ได้เล่นกันต่อไป

ยิบติที่ได้รู้จักในภาษาอาเซียน

ประเทศ	คำเขียนภาษาไทย
กัมพูชา	ริกเรียระตี บานจวบ เนียะ เว้ย ละกะเนีย
บรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย	เกมปिरา ดาปัด เบอรเตอมู อันดา
อินโดนีเซีย	เซอ นัง เบอรตามู เดออัง อันดา
ไทย	ยินดีที่ได้รู้จัก
เมียนมาร์	ตึยยาตา หวันดาบ้ำแด
ฟิลิปปินส์	นาตุตวา นาลัมโน
ลาว	ยินดีที่รู้จัก
สิงคโปร์	เหิน เภา ซิง เริน ซื่อ หนี
เวียดนาม	เวี๊ด วุยเตือก กั๊บ แอง

กฎหมาย

กฎหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เป็นคำนามหมายถึง กฎที่สถาปนหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือ เพื่อใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือระหว่างบุคคลกับรัฐ

กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือเพื่อกำกับความปลอดภัยของคนในสังคม ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข โดยมีบทลงโทษสำหรับคนที่ทำผิดกฎหมาย และมีระบบสำหรับดูแลรักษากฎหมายด้วย ได้แก่ ตำรวจเป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจตรา ห้ามปราม และจับกุมผู้ทำผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นขั้นตอนของระบบ ส่วนในขั้นกลางคือ อัยการเป็นผู้มีหน้าที่รวบรวมหลักฐานความผิด เพื่อฟ้องร้องต่อศาล ซึ่งเป็นขั้นปลาย โดยมีผู้พิพากษาเป็นผู้ทำหน้าที่ตัดสินผู้ต้องหาตามพยานหลักฐานที่ปรากฏต่อหน้า

อย่างไรก็ตาม คนที่ทำผิดกฎหมายจะได้รับโทษ ก็ต่อเมื่อถูกจับและถูกตัดสินว่าทำผิดกฎหมายเสียก่อน แต่ถ้ายังไม่ถูกจับหรือถ้าถูกจับแล้วแต่มีหลักฐานไม่เพียงพอ ก็อาจหลีกเลี่ยงจากการถูกลงโทษได้เช่นกัน

เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ทำหน้าที่ดูแลรักษากฎหมาย ได้แก่ ตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษา จึงต้องทำหน้าที่อย่างเที่ยงตรง บริสุทธิ์ และยุติธรรม

นอกจากนี้ กฎหมายที่บัญญัติขึ้น จะต้องเป็นกฎหมายที่มีความเป็นธรรมด้วย จึงจะทำให้ทุกคนในสังคมยอมปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความเต็มใจ อันจะส่งผลให้สังคมมีความสงบสุข

ปัจจุบันถือกันว่าระบอบการปกครองที่ดีที่สุด คือ ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบที่ตัดสินด้วยเสียงส่วนใหญ่ โดยตั้งอยู่บนข้อสมมุติที่ว่า ประชาชนส่วนใหญ่หรือเสียงส่วนใหญ่เป็นผู้มีปัญญา ด้วยข้อสมมุตินี้ กฎหมายที่บัญญัติตามระบอบประชาธิปไตย จึงถือว่าเป็นกฎหมายที่เป็นธรรมด้วย เพราะได้ผ่านการพิจารณาจากผู้มีปัญญาแล้ว โดยกฎหมายที่เป็นธรรมย่อมก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่คนส่วนมาก

แต่ในโลกแห่งความเป็นจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะเสียงส่วนใหญ่มักจะไม่ใช่เสียงที่เกิดจากการใช้ปัญญา พินิจ พิจารณาอย่างถี่ถ้วน แต่กลับเป็นเสียงที่เกิดจากความคิดเห็นตามอารมณ์เท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ กฎหมายที่บัญญัติออกมาจะไม่เป็นธรรมตามไปด้วย เพราะแทนที่จะเป็นกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ กลับกลายเป็นกฎหมายเพื่อให้นักส่วนน้อยได้ประโยชน์เท่านั้น

กฎหมายที่เป็นธรรมนี้ คนไทยเราน่าจะรู้จักกันเกือบทุกคน เพียงแต่ไม่ได้เฉลียวใจเท่านั้น เพราะไม่ได้ถูกตราขึ้นโดยรัฐ นั่นก็คือ ศิล 5

ศิล 5 เป็นข้อปฏิบัติที่พระพุทธเจ้าบัญญัติขึ้น เพื่อให้มนุษย์ในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในปัจจุบัน เพราะเป็นข้อปฏิบัติเพื่อให้เว้นจากการประพฤติดุร้าย และเพื่อควบคุมตนเองไม่ให้เบียดเบียนผู้อื่น ประกอบด้วย

ปาณาติปาตา เวรมณี คือ เว้นจากการฆ่า การประทุษร้ายกัน
อทินนาทานา เวรมณี คือ เว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของไม่ได้ให้ เว้นจากการลักขโมย โกง ละเอียดกรรมสิทธิ์ และทำลายทรัพย์สิน

กาเมสุมิจฉารวา เวรมณี คือ เว้นจากการประพฤติดูผิดในกาม เว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน

มุสาวาทา เวรมณี คือ เว้นจากการพูดเท็จ พูดโกหก และพูดหลอกลวง

สุราเมรยมัชชชมาทัฏฐานา เวรมณี คือ เว้นจากน้ำเมาคือสุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท และเว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ

ถ้าเราได้ใช้ปัญญาพิจารณา ศิล 5 นี้แล้วก็จะพบว่า ตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 4 เป็นสิ่งที่เราไม่ต้องการให้เกิดขึ้นกับตัวเราเองทั้งสิ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ เราก็ไม่ควรไปกระทำกับผู้อื่นเช่นกัน ส่วนข้อ 5 นั้น ถ้าประมาทเสียแล้ว เราก็อาจจะเผลอตั้งข้อ 1 ถึง ข้อ 4 โดยไม่รู้ตัวได้

อย่างไรก็ตาม ศิล 5 เป็นเพียงข้อปฏิบัติที่ทำด้วยความสมัครใจ จึงไม่ใช่กฎหมายในความหมายที่แท้จริง เพราะไม่มีบทลงโทษ ดังนั้น กฎหมายที่บัญญัติให้สอดคล้องกับศิล 5 จึงเป็นกฎหมายที่เป็นธรรม

เพื่อให้เราสามารถปฏิบัติตามศิล 5 (เบญจศิล) ได้อย่างสม่ำเสมอ พระพุทธเจ้าจึงได้บัญญัติธรรม 5 (เบญจธรรม) ควบคู่กับศิล 5 ด้วย โดยเบญจธรรมเป็นธรรมเกื้อกูลแก่การรักษาเบญจศิล ผู้รักษาเบญจศิลควรมีไว้ประจำใจ

ธรรม 5 ประกอบด้วย 1) เมตตาและกรุณา 2) สัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพโดยสุจริต 3) กามสังวร คือ รู้จักยับยั้งควบคุมตนในทางกามารมณ์ ไม่ให้หลงใหลในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส 4) สัจจะ คือ ความสัตย์ ความซื่อตรง 5) สติสัมปชัญญะ คือ ฝึกตนให้รู้จักยั้งคิด รู้สึกตัวเสมอว่า สิ่งใดควรทำและไม่ควรทำ ซึ่งแต่ละข้อของเบญจธรรมจะตรงกับแต่ละข้อของเบญจศิล

สรุปแล้ว ศิล 5 เป็นข้อปฏิบัติเพื่อไม่ให้ทำความชั่ว ส่วนธรรม 5 เป็นข้อปฏิบัติเพื่อให้ทำความดี

เนื่องจากกฎหมายที่บัญญัติตามระบอบประชาธิปไตย ไม่ได้เป็นกฎหมายที่เป็นธรรมเสมอไป จึงมักจะมีกฎหมายที่แปลก และไม่น่าเชื่อให้เห็นอยู่เป็นประจำ

สำหรับรางวัลอิกโนเบลนั้น ไม่ปรากฏว่ามีรางวัลในสาขากฎหมายโดยตรง แต่ก็มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ที่ได้รับรางวัลอิกโนเบลสาขาเคมี ในปี พ.ศ. 2537 เป็นรางวัลที่มอบให้กับ Bob Glasgow สมาชิกสภาสูงของรัฐเท็กซัส ที่ออกกฎหมายควบคุมสารเสพติด ซึ่งบัญญัติว่า ใครก็ตามที่ซื้อหลอดแก้วทดลองชนิดต่างๆ ทางเคมี โดยไม่มีใบอนุญาต ถือว่าทำผิดกฎหมาย

รางวัลอิกโนเบล: รางวัลสำหรับงานวิจัยที่ทำให้ “เข้าใจ” ก่อน “คิด”

กลยุทธ์การตลาด ในการเข้าถึงผู้สูงอายุ

ในฉบับที่แล้ว ได้พูดถึงการปรับตัวของธุรกิจในรูปแบบต่างๆ ในยุคสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ในฉบับนี้จึงอยากจะมาชวนคุยกันต่อเรื่องธุรกิจกับผู้สูงอายุ ว่าการจะเข้าถึงกลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้เป็นอย่างไร มีความแตกต่างกับกลุ่มลูกค้าวัยอื่นๆ หรือไม่

ปัจจุบันมีธุรกิจหลายประเภท ที่เริ่มให้ความสำคัญกับกลุ่มลูกค้าผู้สูงอายุมากขึ้น เพราะนอกจากกลุ่มวัยชราจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ คนชรามันนี่ก็ไม่เหมือนสมัยก่อน คือ คนชรามีความแข็งแรงกระฉับกระเฉงขึ้น มีกิจกรรมและความสนใจที่หลากหลายมากขึ้น และที่สำคัญ กลุ่มวัยชรามันนี่ เริ่มมีทุนทรัพย์มากกว่าสมัยก่อน

แต่การเข้าถึงผู้สูงอายุไม่ใช่เรื่องง่าย เริ่มจากตัวธุรกิจเองที่โดยมากยังมีความลังเลในการเจาะตลาดกลุ่มผู้สูงอายุเพราะใครๆ ก็อยากจะให้ภาพลักษณ์บริษัทตนเองดูทันสมัยและสดใสเหมือนวัยหนุ่มสาวมากกว่าวัยชรา การเจาะกลุ่มวัยชรา ก็เท่ากับเอาภาพลักษณ์ของธุรกิจตนไปเกี่ยวพันกับคนสูงวัย นอกจากนี้ ธุรกิจยังต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อฐานลูกค้าเก่าด้วย ว่าถ้าหากขยายฐานลูกค้าไปยังกลุ่มผู้สูงอายุแล้ว จะทำให้กลุ่มฐานลูกค้าเดิมที่ยังไม่สูงวัยคิดอย่างไร จะทำให้เสียกลุ่มฐานลูกค้าเก่าหรือไม่ ธุรกิจจึงจำเป็นต้องคิดหนัก หากจะดึงผู้สูงวัยมาเป็นลูกค้า

แม้แต่ผู้สูงอายุเอง ก็ไม่อยากจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ “ผลิตภัณฑ์สำหรับคนชรา” เท่าไรนัก เพราะแน่นอนว่าไม่มีใครอยากแก่ (หรือที่สำคัญ ถูกมองว่าแก่) เพราะฉะนั้น หากธุรกิจต่างๆ ไม่มีคิลปะในการโฆษณาสินค้าหรือการบริการของตนเองดีพอ ผู้สูงวัยจำนวนไม่น้อย คงจะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ยอมใช้สินค้าหรือการบริการดังกล่าว ดังนั้น การจะเข้าถึงกลุ่มผู้สูงอายุ จึงเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อนเป็นอย่างยิ่ง

ที่ผ่านมา ธุรกิจที่ประสบความสำเร็จในการเจาะตลาดกลุ่มผู้สูงอายุ มักจะไม่บอกตรงๆ ว่ากลุ่มเป้าหมายลูกค้าคือผู้สูงอายุ เช่น ร้านกาแฟเอชมา ซึ่งมีหลายสาขาในโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ที่ดูภายนอกก็เหมือนกับร้านกาแฟทั่วๆ ไป แต่เมื่อเข้าไปข้างในร้านแล้ว จะพบว่า ทางร้านได้ออกแบบทางเดินให้กว้างขวางกว่าปกติ เพียงพอให้ทั้งรถเข็นและอุปกรณ์ช่วยเดินผ่านได้ แก้วก็มันคงแข็งแรงและโต๊ะก็มีขนาดที่ค่อนข้างเตี้ยกว่ามาตรฐาน (ผู้สูงอายุญี่ปุ่นมักตัวเล็ก ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสารอาหารในช่วงสงครามโลก) เมนูอาหารที่ขายก็เป็นอาหารที่เคี้ยวง่าย พนักงานก็จะบริการส่งอาหารให้ที่โต๊ะ ซึ่งแตกต่างกับร้านกาแฟส่วนใหญ่ที่ลูกค้ามักต้องเดินไปรับอาหารและเครื่องดื่มเอง และตัวเมนูก็เขียนด้วยตัวอักษรคันจิขนาดใหญ่ ให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน

ร้านกาแฟนี้ เต็มไปด้วยลูกค้าวัยชรา ทั้งๆ ที่ทางร้านเองไม่เคยโฆษณาเลยว่าเป็นร้านที่เปิดบริการมาเพื่อผู้สูงอายุ คนชราจึงนิยมมานั่งดื่มกาแฟ รับประทานอาหารว่าง พูดคุยกับเพื่อนฝูง อย่างเต็มที่ โดยที่ไม่ได้มีความรู้สึก ว่าตนอยู่ในบ้านพักคนชราในคราบร้านกาแฟ เนื่องจากร้านไม่เคยมีภาพลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับคนชราเลย

นอกจากอุปสรรคที่ทั้งธุรกิจต่างๆ และตัวคนชราเอง ต่างไม่มีใครอยากจะเกี่ยวข้องกับความสูงวัยแล้ว อุปสรรคอีกประการในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าสูงวัย คือ กลุ่มคนที่เป็นคนคิดแผนโฆษณาและออกแบบผลิตภัณฑ์ มักเป็นคนวัยหนุ่มสาว โดยมากอายุไม่เกิน 40 ปี ดังนั้น คนกลุ่มนี้ยังขาดความเข้าใจในความต้องการของผู้สูงอายุ ทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์อย่างแท้จริง

บริษัทฟอร์ด ผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่รายหนึ่ง จึงได้พยายามสรรหาวิธีให้วิศวกรของบริษัท ได้เข้าใจถึงข้อจำกัดต่างๆ ทางร่างกายของลูกค้าสูงวัยมากขึ้น โดยได้คิดค้นชุดที่ใส่แล้วจะทำให้คนนั้นเสมือนมีอายุเพิ่มขึ้นอีก 30 ปี คือ ชุดนี้จะทำให้ไขข้อต่างๆ ของร่างกายขยับได้ยากขึ้น ทั้งหัวเข่า ข้อศอก ข้อเท้า และข้อมือ นอกจากนี้ ชุดนี้ยังมาพร้อมพุง ที่ทำให้การลุกนั่งเป็นไปได้อย่างยากยิ่งขึ้น และถุงมือที่ลดความรู้สึกในการสัมผัสสิ่งต่างๆ และสุดท้าย วิศวกรออกแบบรถยนต์เหล่านี้ ต้องใส่แว่นตาสีเหลืองที่มีรอยขีดข่วน เพื่อจำลองความรู้สึกของการเป็นต้อกระจก

ความพยายามของบริษัทฟอร์ดนี้ ทำให้วิศวกรของบริษัทสามารถออกแบบรถที่ขึ้นลงได้สะดวกขึ้น เข็มขัดนิรภัยก็สวมใส่ได้สบายขึ้น กระจกสามารถลดการสะท้อนแสงได้ดียิ่งขึ้น และปุ่มควบคุมต่างๆ ภายในรถก็เห็นชัดขึ้น และเอื้อมือถึงได้ง่ายขึ้น เหมาะกับผู้ขับรถสูงวัยมากยิ่งขึ้น

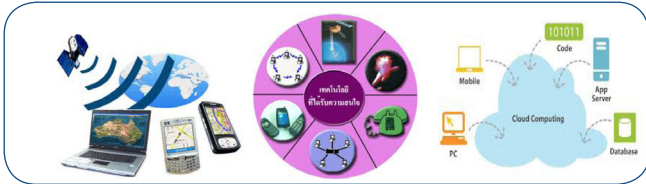
ทุกวันนี้ ขนาดของประชากรผู้สูงอายุกำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รวมถึงในประเทศไทยเองด้วย และธุรกิจหลายประเภทเริ่มให้ความสนใจกับตลาดผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งการที่ธุรกิจเริ่มตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุโดยเฉพาะมากขึ้น จะเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในอนาคตให้ดียิ่งขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากสังคมหันมาให้ความสนใจคอยสอดส่องดูแลไม่ทิ้งธุรกิจเหล่านี้ หาช่องทางในการเอาเปรียบผู้สูงวัยของเราได้

บริษัทฟอร์ด คิดค้นชุดที่สามารถจำลองความรู้สึกของการเป็นผู้สูงอายุให้วิศวกรของบริษัทสวมใส่ เพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการของผู้สูงอายุได้ดีขึ้น โดยชุดนี้ทำให้การเคลื่อนไหวเป็นไปได้อย่างยากขึ้น โดยเฉพาะตามข้อต่างๆ และมีแว่นตาที่ทำให้ความสามารถในการมองเห็นลดลง

“เทรนด์พฤติกรรมด้านเทคโนโลยี ปี 2556 มีอะไรบ้าง?”

“เทรนด์พฤติกรรมด้านเทคโนโลยี ปี 2556” (ฉบับที่แล้ว) ทำให้ทราบแนวโน้มเพื่อการวางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินวิถีชีวิตประจำวันต่อไปในอนาคต การนำเสนอ บทความฉบับนี้จะชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่น่าจับตามองเพิ่มเติมว่ามีอะไรบ้าง ที่ทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไป

* **พฤติกรรมกรรวมกลุ่ม On-Line** จะได้รับความนิยมมากยิ่งขึ้นในปีนี้ โดยนิยมใช้ Social Network เช่น Facebook, Line, WhatsApp หรือ We Chat เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนและติดตามเรื่องราวของกลุ่ม หรือเพื่อจุดประสงค์บางอย่างเพื่อใช้เป็นพื้นที่พียงามถูกเงิน

* **พฤติกรรมการช้อปปิ้งเปลี่ยนเป็นรูปแบบใหม่** ที่เรียกว่า “อิน-ไลน์ ช้อปปี้ง (In-line shopping)” คือ การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมและเปรียบเทียบราคาทางออนไลน์ ผสมผสานกับการเข้าไปเลือกซื้อเพื่อสัมผัสสินค้าของจริงในร้าน (In-Store Shopping) ก่อนตัดสินใจจ่ายเงิน

* **เด็กหนุ่มสาว นักเรียน นักศึกษา** จะนิยมนำอุปกรณ์พกพาส่วนตัวเข้าไปในห้องเรียนด้วย ทำให้สถานศึกษาทั้งจากภาครัฐและเอกชน จะต้องเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบและวิธีการเชื่อมต่อสู่โลกอินเทอร์เน็ตให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาสำหรับคนรุ่นใหม่

* **แนวโน้มพฤติกรรมกรดูอะไรหลายๆ อย่างพร้อมกัน** (Second Screen หรือ Multi-Screen Revolution) โดยเฉพาะในเวลาดูโทรทัศน์ มือหนึ่งก็จะเล่นแท็บเล็ตไปด้วย อีกมือหนึ่งก็เช็คสมาร์ตโฟน ทีวีต่อไปอาจจะวางมือแรก แล้วไปนั่งพิมพ์คอมพิวเตอร์ ในขณะที่ทางตาที่ชำเลืองดูโทรทัศน์ไปด้วย พร้อมกับมีการวิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็น และพูดคุยกับผู้อื่นถึงสิ่งที่พวกเขากำลังรับชมผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ก

* **พฤติกรรม “Personal Branding”** ซึ่งคนบนโลกออนไลน์ยุคใหม่แตกต่างจากยุคเก่าก่อนอย่างสิ้นเชิง สมัยก่อนเราจะนิยมใช้ชื่อปลอมในการแชต (ให้ดูน่ารัก หรือ แมนที่สุด) แต่ตอนนี้ใครๆ ก็อยากขาย อยากสร้างแบรนด์ อยากสร้างจุดเด่น และความแตกต่างให้กับตัวตนของตัวเอง ฉะนั้นการเปิดเผยตัวตนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อขายความเป็นตัวเอง ปีนี้เราจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงไปในแง่คนออนไลน์ยุคใหม่ ซึ่งสนใจเรื่องความเป็นส่วนตัวน้อยลงเรื่อยๆ จนอาจไปเปลี่ยนความคิดของคนออนไลน์หม้มาก ทำให้รู้สึกว่าการแชร์เรื่องราวส่วนตัวให้คนอื่นฯ ได้อ่านด้วย กลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติอันแสนธรรมดา

เทรนด์พฤติกรรมของผู้บริโภคที่ได้หยิบยกมานำเสนอ ซึ่งมีทั้งที่เพิ่งเกิด และเกิดมาหลายปีแล้วแต่ทวีความเข้มข้นไปอีกชั้น ต่อไปเราอาจจะได้เห็นพฤติกรรมใหม่ๆ ที่เป็นเล่นห้อย่างหนึ่งของ IT ที่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค

ที่มา: ITINFO@TLAA. วารสารประกันชีวิต. ปีที่ 33 ฉบับ 137 (มกราคม-มีนาคม 2556) : 28-29

จัดเป็นประจำทุกวันพุธ เวลา 12.30-13.30 น. ณ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สนใจกำหนดการเสวนาแต่ละเดือน ดูที่ www.ipsr.mahidol.ac.th

“ดีโมพีเดีย และพจนานุกรมประชากรศาสตร์พหุภาษา-ฉบับภาษาไทย” โดย รศ.ดร.ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์, 5 มิ.ย. 56

“Religiosity and Mental Wellbeing of Thai-Muslim Population : The Three Age Cohorts Analysis” โดย Sumana Leelavanichkul, Ph.D. student, 12 มิ.ย. 56

“โอกาสในการสื่อสารเพื่อการป้องกันเอดส์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย” โดย นายพงษ์ศักดิ์ สกุลทักษิณ, 19 มิ.ย. 56

“Global Health and Development-Challenges for 2015 and Beyond” โดย Professor Anthony Zwi, School of Social Sciences, The University of New South Wales, Sydney, Australia, 26 มิ.ย. 56

“Community Service Learning in Canada: Establishing Progressive Citizenship and Binding Together Community” โดย Dr.Manuel Litalien from Department of Social Welfare and Social Development, Nipissing University, 3 ก.ค. 56

“Exploring the Nature of Community Resilience” โดย Professor Helen Ross from University of Queensland, Australia, 10 ก.ค. 56

“Growing up with HIV/AIDS: Life Experiences and Well-Being among Children Born from Mother with HIV in 2 provinces of Thailand” โดย Parichart Chantcharas, Ph.D. student, 10 ก.ค. 56

“Results of new population projections of Thailand” โดย รศ.ดร.ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์, 17 ก.ค. 56

“ASEAN-India Connectivity and Its Relations with Dawei Project” โดย Dr.Sakkarin Niyomsilpa, 24 ก.ค. 56

ประชากรประชุมกัน

กมลชนก ขำสุวรรณ
kamolchanok.khu@mahidol.ac.th

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มมหิตล จัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ประชากรและสังคม 2556” เรื่อง “ประชากรและสังคมในอาเซียน: ความท้าทายและโอกาส” วันจันทร์ที่ 1 กรกฎาคม 2556 เวลา 08.30-16.30 น. ณ ห้องกรงขนบอลรูม โรงแรมเดอะรอยัลริเวอร์ กรุงเทพฯ

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วยนักวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ผู้สื่อข่าว และผู้สนใจ จำนวน 607 คน บทความที่นำเสนอในการประชุมครั้งนี้ ให้มุมมองประเด็นต่างๆ ในอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงของมนุษย์ การย้ายถิ่นในภูมิภาค แรงงานข้ามชาติ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของครอบครัว และการแต่งงานข้ามพรมแดน การเคลื่อนไหวทางสังคมด้านอนามัยเจริญพันธุ์ สิทธิทางเพศ ตลอดจนความเชื่อมโยงข้ามรัฐชาติ และสิทธิความเป็นพลเมืองของประชากรในอาเซียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป มีเวทีทบทวนสถานการณ์ด้านประชากรและสังคมในอาเซียน บทความทุกเรื่อง น่าจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอนาคตของสังคมไทยและสังคมประเทศเพื่อนบ้าน จากข้อเสนอและข้อถกเถียงของนักวิชาการ ต่อการเข้าสู่สังคมอาเซียนในอนาคต

จดหมายข่าวฉบับนี้ขอแนะนำหนังสือเรื่อง การดูแลผู้สูงอายุ : ความสุขและความเครียด (Caregiving to Older Persons : Happiness and Depression) โดย รศ.ดร.ศรีนทร์ เกรย์ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล เสนอผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากประสบการณ์จริงของผู้ดูแลผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นสามีหรือภรรยา ลูกสาว ลูกชาย เขยสะใภ้ เพื่อน หรือผู้ดูแลที่ได้รับค่าจ้าง บทสรุปที่สำคัญคือการลดความเครียดหรือเพิ่มความสุขจากการดูแลมีความสำคัญต่อโครงการสร้างเสริมพลังให้ผู้ดูแล เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของทั้งผู้ดูแลและผู้สูงอายุ

หนังสือเล่มนี้ เป็นหนังสือที่อ่านง่าย ทำให้เข้าใจทั้งผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ ที่สำคัญเรื่องการดูแลผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่ไม่ไกลตัวเรา คนจำนวนมากต้องกลายเป็นผู้ดูแลพ่อแม่เมื่อยามท่านแก่เฒ่า ท่านจะได้รับเบ็ดเตล็ดที่ตีตากมาย ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับได้ที่โครงการเผยแพร่ข่าวสารและการศึกษาด้านประชากร โทร 02 441 0201-4 ต่อ 100 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล หรือดาวน์โหลดได้ที่ <http://www.2.ipsr.mahidol.ac.th/MentalHealth/>

ทำอะไรจึงจะมีอายุยืน (อย่างมีคุณภาพ!!!)

เดี๋ยวนี้เราจะเห็นผู้สูงอายุในบ้านเราเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต เนื่องจากคนมีอายุยืนยาวขึ้นกว่าแต่ก่อน เช่นเดียวกับประชากรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด 71 ปี (Population Reference Bureau, 2012) สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีประชากรอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดสูงที่สุดคือ 82 ปี เปรียบเทียบกับไทย ที่อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดประมาณ 74 ปี สาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนมีอายุยืนยาวเช่นนี้เกิดจากความก้าวหน้าด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่ช่วยให้การตายก่อนวัยอันควรด้วยโรคติดต่อต่างๆ ลดลง

เมื่อได้พบศตวรรษิกชน หรือคนที่มียุ่เกินร้อยปี (ช่วงนี้เดินสายไปเยี่ยมแม่อายุร้อยปีบ่อยๆ) ก็มักจะถามว่า ทำไมจึงอายุยืน คำตอบแรกคือผู้สูงอายุไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมถึงอายุยืน (พร้อมกับสีหน้าเป็นอันยิ้ม) และเหตุผลอื่นๆ เช่น กินง่าย อยู่ง่าย กินไม่ต้องมากนัก ไม่กินสัตว์ใหญ่ เช่น เนื้อวัว

ล่าสุดเมื่อวันที่ 9 ก.ค. 56 ที่ผ่านมาผู้เขียนได้ไปเยี่ยมแม่ใหญ่มูล ธรรมวุฒิ ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นแม่อายุร้อยปี ภาคใต้ จากมหาวิทยาลัยมหิดล 2556 ท่านเกิดเมื่อปี 2453 ทุกวันนี้ยังมีสุขภาพแข็งแรง เดินเห็นได้เอง แถมยังเดินเร็วกว่าเรามาก ท่านได้เล่าให้ฟังว่า สาเหตุที่อายุยืน เพราะออกกำลังกายบ่อยๆ ชอบกินข้าวต้มปลา และขนมจีน เวลาว่างก็จะสวดมนต์บทอิติปิโสเป็นประจำ แต่ภาพหนึ่งที่เราเห็นคือ ลูกหลานของแม่ใหญ่มูลที่คอยดูแลอยู่ไม่ห่าง ไปมาหาสู่กันเกือบทุกวัน สิ่งเหล่านี้ก็น่าจะเป็นยาขนานเอกที่ทำให้แม่ใหญ่มูลมีอายุยืนแข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดีเช่นนั้น

สถิติน่ารู้

สถิติการใช้ Facebook (2)

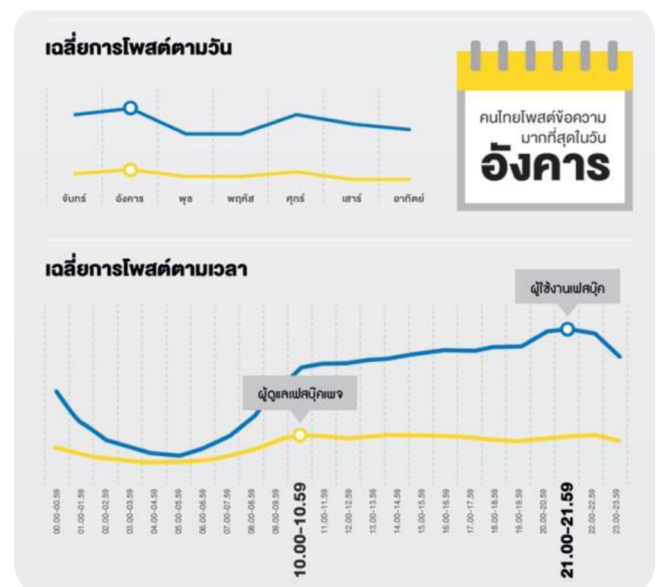
Facebook (2) นำเสนอสถิติต่างๆ ในการใช้เฟสบุ้กของคนไทย จากการรวบรวมข้อมูลโดย ZocialRank ในช่วงวันที่ 1 เมษายน 2012- 1 เมษายน 2013 พบ

สถิติที่น่าสนใจดังนี้

- * เฟสบุ้กเป็นบริการทางอินเทอร์เน็ตยอดนิยม ที่ผู้ใช้ Social network จำนวน 18 ล้านคน เข้าถึงมากที่สุด หรือ 85% เมื่อเทียบกับการใช้ twitters (10%) และ instagram (5%)
- * ผู้หญิงใช้เฟสบุ้กมากกว่าผู้ชาย (57%) และส่วนใหญ่เกือบหนึ่งล้านคนอยู่ในช่วงอายุ 18-21 ปี
- * มีคนไทยใช้เฟสบุ้กในการโพสต์ข้อความต่างๆ (Likes, Comments, Shares) จำนวน 31 ล้านโพสต์ต่อวัน หรือเฉลี่ยอยู่ที่ 624,000 ครั้งต่อวัน
- * คนไทยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 60 ที่ใช้บริการเฟสบุ้กนิยมใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์เคลื่อนที่
- * คนไทยใช้เฟสบุ้กมากที่สุดในช่วงเวลา 22.00 น.

นอกจากนี้ จากการสำรวจของ OBVOC (Onebit Voice of Consumer) ในเดือนพฤษภาคม 2555 พบว่า ช่วงเวลาในการใช้เฟสบุ้กที่คึกคักมากที่สุดของคนไทย คือ ระหว่างเวลา 21.00-21.59 น. และพบว่า คนไทยโพสต์ข้อความมากที่สุดในวันอังคาร

สถิติช่วงเวลาในการโพสต์ Facebook ของคนไทย

ที่มา: OBVOC (Onebit Voice of Consumer), 2012. คุณรู้ไหม...ช่วงไหนคนไทยใช้เฟสบุ้กมากที่สุด. เข้าถึงได้ที่ <http://www.obvoc.com>

ข่าวสถาบันฯ

วิสัยทัศน์: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม เป็นสถาบันชั้นนำในระดับนานาชาติ ที่สรรสร้างวิทยาการด้านประชากรและสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ขอแสดงความยินดี * 9 เม.ย. 56 รศ.ดร.สุรียพร หันพิง (ผู้อำนวยการ) ได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการบริหาร NEW-CCET (Network for WHO Collaborating Centres and Centres of Expertise in Thailand) จากสถาบันสมาชิก NEW-CCET * 28 มี.ย. 56 รศ.ดร.ชินอุทัย กาญจนนะจัตรา ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ “10 ครูคุณธรรม สตรีไทย” ประจำปี 2556 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ * ผศ.ดร.กนกวรรณ ธรรมารมย์ ได้รับแต่งตั้งจากสภามหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 15 พ.ค. 56 ให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม ตั้งแต่วันที่ 16 พ.ย. 55 **กิจกรรมชาวสถาบันฯ** * 12 พ.ค. 56 รศ.ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต ให้สัมภาษณ์รายการ “น้ำครึ่งแก้ว” ตอน “โปรดักความสุข” สถานีโทรทัศน์ กรุงเทพธุรกิจทีวี * 20 พ.ค. 56 รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล ได้รับเชิญเป็นวิทยากรอบรมเรื่อง “การป้องกันการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัยและการใช้ Manual Vacuum Aspiration” ณ โรงแรมโสม軒 ขอนแก่น * 20 พ.ค. 56 รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล และ ผศ.ดร.สุชาดา ทวีสิทธิ์ จัดเสวนาหัวข้อ “สาธารณสุข รัฐ เช็กส์ กับ นายกา ปู” ณ ม.ธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) และแถลงข่าวการจัดการประชุมวิชาการแพทยวิถีศึกษา (ครั้งที่ 4) หัวข้อ “สาธารณสุข รัฐ เช็กส์” วันที่ 22-23 ส.ค. 56 ณ โรงแรมเดอะรอยัลริเวอร์ * 28-31 พ.ค. 56 รศ.ดร.กุลศ สุนทรธาดา ร่วมประชุม Asia Public Policy Forum : Poverty, Inequity and Social Protection ประเทศอินโดนีเซีย * 29 พ.ค. 56 รศ.ดร.ชินอุทัย กาญจนนะจัตรา รศ.ดร.ชัชชาติ พิทธิสิตา รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล ผศ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และคณะทำงานสุขภาพคนไทย ร่วมเสวนาหัวข้อ “หนึ่งทศวรรษ รายงานสุขภาพคนไทย : ความท้าทายของระบบข้อมูลสุขภาพ” * 30 พ.ค.-5 มี.ย. 56 รศ.ดร.ชินอุทัย กิตติสุขสถิต อ.ดร.จรัมพร ไหล่ายอง และ นายบูรเทพ ไชยคอนานกุล ร่วมประชุม The 65th Annual Meeting of the Population Association of Japan (PAJ Annual Meeting) ประเทศญี่ปุ่น * 2-8 มี.ย. 56 นายนิพนธ์ ตาสุวรรณมาประภรณ์ เข้าอบรมหลักสูตร Develop the capacity of MSM and TG staff and peer-educators on advocacy skills ประเทศลาว * 3 มี.ย. 56 รศ.ดร.ชินอุทัย กาญจนนะจัตรา เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี คณะกรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ครั้งที่ 1/2556 ณ พระราชวังสวนจิตรลดา * 5-7 มี.ย. 56 รศ.ดร.อรพินท์พร พิทักษ์มหาเขตต์ และ รศ.ดร.อมรา สุนทรธาดา จัดอบรมและดูงานเรื่อง “Population and Family Planning in Thailand” ให้เจ้าหน้าที่ของ BKKBN ประเทศอินโดนีเซีย **รูป 1** * 8 มี.ย. 56 รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล และ นางสาวณัฐยา บุญภักดี ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมสุขภาพทางเพศ สสส. (ศิษย์เก่าสถาบันฯ) ให้สัมภาษณ์รายการ Intelligence เรื่อง “เพศวิถีและสิทธิทางเพศในสังคมไทย” Voice TV * 10-14 มี.ย. 56 รศ.ดร.ชินอุทัย กาญจนนะจัตรา ร่วมประชุม “Eight Global Conference on Health Promotion : Health in All Policies” และเป็นผู้เขียนร่วมในหนังสือ “Health in All Policies” ประเทศฟินแลนด์ * 12 มี.ย. 56 ศ.ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล และคณาจารย์ ต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่จาก The China State Council Development Research Centre /UNFPA ประเทศจีน ดูงานเรื่อง “National Response to Rapid Demographic Change with Low Fertility and Role of Family Planning Policy/ Programme and Response to Rapid Ageing” **รูป 2** * 13 มี.ย. 56 รศ.ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต ร่วมเสวนาหัวข้อ “นักสร้างสุข สร้างสุขได้จริงหรือ?” ในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการนักสร้างสุขสองครั้ง (นสอ.) * 14 มี.ย. 56 สถาบันฯ แถลงข่าวการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ประชากรและสังคม 2556” เรื่อง “ประชากรและสังคมในอาเซียน : ความท้าทายและโอกาส” (Population and Society in ASEAN : Challenges and Opportunities) * 18 มี.ย. 56 รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล ให้สัมภาษณ์รายการ “ข่าวจริง สปริงนิวส์” ตอน “ท้องไม่ผิด ทำแท้งไม่ถือน” สถานีโทรทัศน์ Spring News * 19 มี.ย. 56 สถาบันฯ ร่วมกับศูนย์จิตตปัญญาศึกษา ม.มหิดล จัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้และฝึกฝน “การวิจัยสนทนาระบบฐาน (เบื้องต้น) แนวหลวงพ่อกะเจียม” โดย พระมหาตีระก คึกคิสิริ วัตรพระธาตุแสงเทียน จ.แพร่ และวัดป่าพุทธยานันทาราม ลาสเวกัส สหรัฐอเมริกา **รูป 3** * 27 มี.ย. 56 นักศึกษาจัดพิธีไหว้ครู ประจำปีการศึกษา 2556 * 27-28 มี.ย. 56 รศ.ดร.อมรา สุนทรธาดา ร่วมประชุม International Conference on Women’s Development Experiences in National Development and Integration of Curriculum Development in ASEAN Universities” และเสนอขอความวิชาการเรื่อง “Gender and development:Thailand perspectives” ประเทศเกาหลีใต้ * 1 ก.ค. 56 สถาบันฯ จัดงานการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ประชากรและสังคม 2556” เรื่อง ประชากรและสังคมในอาเซียน : ความท้าทายและโอกาส ณ โรงแรมเดอะรอยัลริเวอร์ กรุงเทพฯ **รูป 4** * 8-19 ก.ค. 56 รศ.ดร.อมรา สุนทรธาดา ศ.ดร.อภิชาติ จัรัสถวิริงค์ รศ.ดร.อุไรวรรณ คณิสสุเกษม และ รศ.ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต จัดอบรม Regional Workshop on M&E in HIV/AIDS Program * 10-11 ก.ค. 56 รศ.ดร.สุรียพร หันพิง ร่วมประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการเรื่อง “Thailand Demographic Transition : Ageing Society” ในการประชุม The 4th International Seminar for South-South Cooperation on NGO Capacity Building in Population and Reproductive Health ประเทศจีน * 12-17 ก.ค. 56 รศ.ดร.ชินอุทัย กาญจนนะจัตรา จัดอบรม National Global Health Capacity Building Training Course สำหรับบุคลากรที่ทำงานด้านสุขภาพ ประเทศบังกลาเทศ

รูป 1

รูป 2

รูป 3

รูป 4

ช่วยกันปณรภัย
กระดาษ น้ำแลฟ คือ
“วัย” และ “น้ำใจ” ที่ควรมี
อรทัย อาจอำ

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 17/2536
ปนง.พุทธมณฑล

อาคารประชาสังคมอุดมพัฒนา
ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0-2441-0201 0-2441-9666 โทรสาร 0-2441-9333 E-mail : directpr@mahidol.ac.th, Website: www.ipr.mahidol.ac.th ที่ปรึกษา รศ.ดร.สุรียพร หันพิง ผู้อำนวยการสถาบันฯ บรรณาธิการ กมลชนก ขำสุวรรณ กุล สุนทรธาดา อภิชาติ จัรัสถวิริงค์ อมรา สุนทรธาดา กองบรรณาธิการ กาญจนมา เทียนฉาย จรัมพร ไหล่ายอง จีราวัต ล้อองกิจ เฉลิมพล แจ่มจันทร์ วีระพงศ์ สัตติภาพ น้าพงศ์ ติมสุข ปราโมทย์ ประสาทกุล บัทยา ว่าพฒนวงศ์ พอดา บุญดิระณะ เพ็ญพิมล คงนันท ภาณี วงษ์เอก มนสิการ กาญจนนะจัตรา โยธิน แสงจดี รัตนทร์ เกษย์ รินา ต๊ะดี วรัชย์ ทองไทย ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต สุทธิดา ชวนวัน สักกรินทร์ นิยมศิลป์ สุชาดา ทวีสิทธิ์ เสาวภาค สุขสินชัย อรพินท์ พิทักษ์มหาเขตต์ อารี จำปากลาย ฝ่ายศิลป์ สมชาย ทรัพย์ยอดแก้ว จุฑารัตน์ ทรัพย์ยอดแก้ว ฝ่ายสมาชิก จีราวรรณ หงษ์ทอง ติดต่อบริการ โครงการเผยแพร่ข่าวสารและการศึกษาด้านประชากร โทรศัพท์ 0-2441-0201 ต่อ 100 หรือ 0-2441-9666